

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

Casus in quibus appellatio admittitur ab interlocutoria, vel quia vim
diffinitiuæ habet, vel quia damnum irreparabile continet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

quod licet in eo praescriptum sit praedictum tempus biennij, ut infra illud iudices prima instantia iustitiam administrant, non tamen per hoc aliquid mutatum est circa durationem, seu perpetuationem, quam potest habere causa ecclesiastica etiam post ipsum biennium coram iudice Superiore, ad quem causa ipsa fuerit deuoluta: sic etiam colligitur ex verbis ipsius Concilij, quatenus non dicit quod per transcursum eiusdem biennij pereat instantia sed solum quod possit dari recursus ad praedictum Superiorem, ut causam iam captam, & ex negligentia deuitius protraham sine dilata tamen statu, quo fuerit, & ex eisdem actis quanto citius terminet, & definit, itaque non innovatur prima instantia qualitas, sed solum ad eius abbreviationem assignatur praedictum biennium tanquam in poenam dictae negligentiae: & hanc interpretationem sentire videtur Zerol. in praxi verb. in instantia, §. 4. & illam expressè ponit Anguian. lib. 3. de legib. contr. 17. num. 24. & Narbona dict. l. 59. gloss. 1. num. 74.

12. Quod hoc decretum non loquatur de executoribus specialiter deputatis, sed de iudicibus ordinarijs, ac proinde locum habeat in causis tantum contentiosis, non autem gratiosis, in quibus non datur instantia, nec executoris iurisdictionis permittitur, nisi perempta gratia, cap. super gratia, de officio deleg. in 6. Et quod non habeat locum in Romana Curia, quia ibi his, seu instantia nunquam extinguitur, propria facultate prorogandi fatalia, sicut dictum in Aquilana honorum 17. Junij 1624. coram bona mem. Remboldo.

13. *A die mora litis.* Quando dicatur lis mora, vide Rebuffin l. litis nomen. 36. pag. 206 ff. de verb. signif. Parlat. differenz. 128. num. 4. Cabed. Lusit. decis. 15. num. 11. part. 2. Salgado de protect. Regia tom. 1. part. 2. c. 13. num. 44. in his terminis Anguian. d. lib. 3. controu. 17. num. 26. vbi aduertit secundum verborum proprietatem, & omnimodum iuris rigorem motam dici litem antequam contestata sit, effectus vero moram litem intelligi etiam postquam contestata est: & nu. 31. admonet decisionem Concilij in praesenti locum tantummodo habituram in prima instantia ante definitiuam sententiam, non autem in secunda, seu in causa appellationis, in qua alius terminus aliter incipiens, non tantum instantiam, verum etiam liti & causae iure praesinitur, vt in cap. cum sit, §. 5. in princ. de appellat. & in Clem. sicut, eodem tit.

14. *Alioquin post illud spatium, &c.* Causa intra biennium non terminata vt concedatur auocatoria, opus esse quod ex parte iudicis nolentis, vel non curantis intra dictum biennium causam expedire, detur culpa, defectusque appareat, referunt decisum Marchesan. de Commission. p. 2. §. 4. n. 54. Franc. Leo d. c. 1. n. 72. Aloyf. Ricc. in praxi aurea, resol. 334. à princ. & in decis. curiae Archiep. Neapol. decis. 153. p. 4. Nouar. in singul. iuris Canonici, conel. 55. Ego ipse dict. alleg. 81. num. 12. aduertens quod si per iudicem non fletit quominus intra dictum tempus causam diffiniuerit, sed ob illius grauitatem, & qualitatem, vel partium cauillationes non sit definita, elapso biennio non habet locum appellatio, de quo etiam Salgado d. p. 2. c. 17. num. 35.

15. Ad hoc vt constet de culpa iudicis debere sepe requiri, & de hoc coram iudice superiore instari, tradunt Grammat. voto 31. num. 13. Aloyf. Ricc. d. resol. 334. num. 1. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 100. Ego ipse d. allegat. 81. num. 9. in fine.

16. An requiratur vnica interpellatio, seu praestatio, vel plures vt dicatur stare per iudicem quominus causa expediat: Vide Aloyf. Ricc. in decis. curiae Archiep. Neapol. decis. 120. p. 4. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 110. Modern. d. cap. 6. num. 8.

17. In causis nullitatis professionis, quae infra biennium ab Ordinario, & superiore Regulari non terminantur, esse locum huic decreto Concilij, asserit decisum Armend. in addit. ad leg. Nauarra lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. num. 40. quem refero d. alleg. 81. n. 8. & me citato Aloyf. Ricc. in decis. curiae Archiep. Neapol. decis. 273. n. 6. p. 4. Modern. d. p. 2. c. 6. n. 5. Fellic. de Vega vbi supr. n. 18. Lapio coram iudicibus Conteruatoribus Religionum biennio non est liberum partibus iudices superiores adire, quia Decretum Concilij in praesenti fuit editum in fauorem iurisdictionis ordinariae: ita per S. Congr. decisum refert Narbona d. l. 59. gl. 1. n. 103.

18. Consensum prorogandi iurisdictionem in prima instantia tolli ligantibus per hunc text. tenet Soar. de Pace in praxi tom. 2. pralud. ult. num. 18. cum seqq.

Neque appellationes ab eisdem interposita, &c. Vide Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. appellatio, §. 1. Soar. de Pace in praxi tom. 1. cap. 6. in proam. num. 25. vbi nu. 26. dicit hoc decretum procedere in interlocutorijs latis tam à iudice ordinario, quam à delegato, & tam in prima instantia, quam in secunda; quia non est correctorium iuris communis, sed potius declaratorium. Modern. d. p. 2. c. 5. §. 2.

Vel à definitiua vim habente. Causam in prima instantia Ordinario adimi si à sententia interlocutoriae diffinitivae vim habente, aut cuius grauamen per appellationem à diffinitiva reparari nequeat, fuerit interposita appellatio, resoluit Narbona d. l. 59. gloss. 1. nu. 104. Appellationem enim admittendam ab interlocutoria vim diffinitivae habente, resoluunt Franc. Marc. Delphin. decis. 314. num. 1. vol. 2. Decian. respons. 62. num. 24. vol. 5. Mendez à Castro in praxi Lusit. lib. 2. c. 11. num. 18. Bernard. Graeu. ad praxi Camerae Imperialis lib. 1. conel. 130. à princ. Aloyf. Ricc. in decis. Curiae Archiep. Neapol. p. 4. decis. 16. Ordin. Reg. Lusit. lib. 3. tit. 69. in princ. vbi Parens meus. Et appellacionem ab interlocutoria esse odiosam, quia habet oculos retro, dicit Steph. Gratian. discept. forens. c. 158. nu. 6. A sententijs interlocutorijs, quae grauamen continent irreparabile, aut diffinitivae vim habent, appellari non solum posse cum grauamen iudicialiter inferatur, verum etiam si extrajudicialiter inferatur, resoluit Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 179. vbi refert S. Congr. ita decidisse in vna Colimbrien. idem ex eo dicit Modern. de supplicat. ad Sanctiss. p. 2. c. 5. §. 2. num. 10. & c. 23. num. 26.

19. Plures casus, in quibus potest appellari à sententia interlocutoria, vide apud Afflic. in cap. si inter dominum, nu. 97. de inuest. inter dom. & v. sal. lib. 1. fol. 96. Guid. Pap. decis. 75. Bellacomb. Viu. Kirhou. & alios tom. 2. commun. opin. lib. 7. tit. 24. num. 18. cum seqq. Lancel. de attent. appell. pend. c. 12. lim. 1. Menoch. remed. 4. ad v. p. q. 99. num. 82. cum seqq. Anton. Grauat. ad praxim Rom. Curiae lib. 7. c. 3. nu. 46. Vin. Neapol. decis. 302. Tiber. Decian. resp. 62. vol. 5. Cornel. Breder. in tract. de appellat. p. 1. tit. 20. col. 433. cum multis seqq. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. §. 1. in annot. num. 191. cum seqq. Valasc. consule. 47. & cons. 51. nu. 53. Sigism. Scacc. de appell. q. 17. limit. 47. Alex. Trentac. var. resol. lib. 2. sub tit. de appell. resol. 13. Salgado de protect. Regia tom. 1. p. 2. c. 1. nu. 4. cum seqq. Fr. Hieron. Roder. in comp. qq. regul. resol. 10. num. 33.

Causa in quibus appellatio admittitur ab interlocutoria, vel quia vim diffinitivae habet, vel quia damnum irreparabile continet.

I. Sententiam super minori aetate latam, per quam pronuntiat quem non esse minoris aetatis, habere vim diffinitivae, ac proinde ab ea posse appellari, resoluunt Bellacomb. tom. 2. commun. opin. lib. 7. tit. 24. num. 24. pag. 322. Gam. Lusit. decis. 159. num. 2. Salgado de protect. Regia tom. 1. p. 2. c. 1. num. 54. Valasc. consule. 47. num. 4. vbi refert talem opinionem non seruari in illo Regno, eo quod grauamen quod resultat ex tali pronuntiatione, possit corrigi in sententia principalis causae.

II. Ab iniusta articulorum admissione, vel ab eorum denegata iusta admissione appellari posse tenent Bald. in l. post sententiam 9. num. 4. in fin. C. de sent. & interloc. Mascard. de probat. conel. 131. & seq. Cardin. Tusch. practice. conel. tom. 1. lit. A. conel. 359. num. 32. & 35. Surd. decis. 56. ex n. 17. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 105. n. 4. vers. quintus. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 1. §. 1. in annot. num. 190. & seq. Stephan. Gratian. discept. forens. c. 74. num. 15. Alezand. Trentacinq. var. resol. lib. 2. sub tit. de appellat. resol. 13. num. 14. Sigism. Scacc. de appellat. q. 17. limit. 47. n. 90. & 137. Salgado d. c. 1. num. 141.

III. Quando iudex se pronuntiat competentem, vel incompetentem, appellari posse tradunt Grauat. ad v. str. lib. 3. cap. 10. n. 6. Roland. cons. 133. num. 2. lib. 4. Marant. de ordine iudic. p. 6. tract. de decis. iudicij actu 1. nu. 43. pag. 402. Stephan. Gratian. d. 674. n. 15. Scacc. d. q. 17. limit. 47. nu. 92.

21. 105. Alexand. Trentacinq. d. resol. 13. num. 9. Caualer. decis. 2. num. 8. Salgado d. cap. 1. num. 38. Aloyf. Ricc. in diff. praxi resol. 105. num. 4. vers. 4.
24. IV. Ab admissione, vel reiectione testium, an scilicet testes admittendi sint, vel non admittendi, licitam esse appellationem resoluunt Ozafe. Pedem, decis. 25. num. 14. vers. contrarium tamen. Seraph. Gratian. d. c. 77. sub num. 13. & 6. 74. sub num. 15. Salgado d. e. 1. num. 151. vbi num. 153. subdit procedere etiam vbiunque iudex admittit testes post lapsum termini probatorij, vel testes inhabiles, & num. 157. idem tenet in publicatione attestatorum, & num. 62. resoluunt appellationem interpositam a receptione testium & probationum factam post conclusionem in causa omnino esse deferendum.
25. V. A reiectione probationum appellari posse tradunt Triuif. Venet. decis. 4. p. 1. Grauat. d. e. 10. num. 7. Ozafe. Pedem, decis. 25. num. 14. Menoch. remed. 4. ad ipse. num. 817. Surd. decis. 36. num. 17. Marant. d. loco num. 44. in fine. Scacc. de appellat. q. 17. limit. 6. memb. 7. sub num. 43. vers. & quod ab interlocutoria, Stephan. Gratian. d. cap. 77. num. 11. cum seqq. Salgado d. cap. 1. num. 138.
26. VI. Ab absolute instantia pariter appellari posse tradunt Marc. Anton. de Amatis Marchia decis. 66. Cabed. p. 2. Aresto 32. in fin. Cuius tamen contrarium tenent Nicol. Mil. in report. vers. sententia §. 17. Rebuff. in presat. l. quod iussit, num. 48. ff. de re iudic. Marant. de ordine iudic. p. 6. fol. 515. num. 33. Salgado d. cap. 1. num. 185. ex ea ratione, quia non definit negotium principale cum de nouo possit iudicium inchoari.
27. VII. Ab expressa absolute expensarum posse victorem appellare, tenet Steph. Gratian. Marchia decis. 50. num. 1. & 2. Gam. Lusit. decis. 65. num. 1. Cabed. p. 1. Aresto 78. D. Barbofa in l. eum qui temere, num. 180. cum seqq. ff. de iudic. Salgado d. cap. 1. num. 176.
28. VIII. A delatione iuramenti in litem alteri parti per iudicem facta appellationem dari tradunt Lancelot. de attent. p. 2. e. 12. limit. 50. num. 190. Gonzal. d. §. 1. in annot. num. 195. Seraphin. de priuileg. iuram. priuileg. 102. num. 15. limit. 4. Scacc. d. q. 17. limit. 24. num. 7. & 8.
29. IX. Quando datur dilatio ad probandum adeo breuius, vt ex breuitate possit desicere facultas probandi, Scacc. d. q. 17. limit. 47. in princ. memb. 1. sub num. 26. Salgado d. e. 1. ex num. 118. Alex. Trentac. d. resol. 13. num. 12. vbi num. 14. declarat quando quis grauat in non admissione testium, scripturarum, seu aliarum probationum.
30. X. A sententia qua iudex pronunciat aliquem tormentis esse subiiciendum, vt continente damnum irreparabile appellari posse probant ordinat. Regia Lusit. li. 3. tit. 69. §. 1. & lib. 5. tit. 12. §. 3. Hippol. in l. 1. nu. 34. ff. de q. Clar. lib. 5. §. fin. q. 64. num. 27. Azeued. d. 3. memb. 6. tit. 18. lib. 4. noua recop. Aloyf. Ricc. in collect. decis. collect. 642. vers. secundum, & in praxi rerum fori eccles. resol. 405. num. 4. vers. tertius, Zerol. in praxi Episc. p. 1. verb. appellatio, §. 9. Sigism. Scacc. d. q. 17. limit. 47. à num. 143. Alex. Trentacinq. d. resol. 13. num. 115. late Salgado d. e. 1. num. 98. cum seqq. Narbona d. l. 59. gl. 1. n. 108.
31. XI. A sententia interlocutoria vt quis in carcerem conijciatur, appellari posse, quia assert damnum irreparabile, asserunt Don. à Fina tom. 2. commun. opin. lib. 9. tit. 3. num. 2. Cald. Pereira in l. si curatore, verb. per quod, num. 31. C. de integr. restit. minor. D. Barbofa in l. 2. ff. soluto matr. in princ. p. 2. nu. 33. Melch. Phrebo tom. 1. Aresto 101. Prop. de Augustino in addit. ad Quarant. in summ. Bullarj verb. Archiepiscopi auctoritas vers. 18. auctoritas, nu. 20. lit. n. Piafec. in praxi Episc. p. 2. e. 4. n. 100. vbi dicit intelligi posse, & debere de grauamine indebita carcerationis, Campan. in diuers. iuris Canonici rubr. 1. e. 1. num. 312. Ludou. à Sarauia in tract. de iurisdic. Adiuuitorum quest. 20. num. 13. Hieron. Roderic. d. resol. 10. num. 38. Salgado d. p. 2. cap. 4. de princ. Aloyf. Ricc. in d. praxi resolut. 505. num. 4. vers. primus, Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 108.
32. XII. A sententia excommunicationis per decretum interlocutorium prolata, quia continet damnum irreparabile, appellari posse resoluunt Duen. reg. 52. limit. 2. Rebuff. in concord. tit. de priuileg. appellat. in rub. sub gloss. 1. in fine vers. fallit quando grauamen, Mart. de iurisd. p. 3. c. 12. num. 6. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 9. §. 1. in annot. n. 197. Salgado d. tom. 1. p. 2. e. 5. ex n. 3. Aloyf. Ricc. in d. praxi resol. 105. nu. 4. vers. secundus. Appellatio tamen non est admittenda a comminatione Episcopi facta contra incurrentes excommunicationem, & alias censuras ecclesiasticas a iure latis ad dicendum causam quare non debeant declarari incidisse, secus si comminatio fiat contra alios delinquentes ad effectum illos excommunicandi ob aliquod delictum, vel crimen sub excommunicationis ab homine latae pena, vt per Aldan. in compendio canon. resol. lib. 2. tit. 8. nu. 10. vbi attestatur sic fuisse decisum in Tropien. 17. Martij 1619.
33. XIIII. A sententia lata, qua quis excluditur ab aliquo officio publico tanquam infamis posse appellari tenet Gam. Lusit. decis. 139. num. 1.
34. XIV. A sententia legitimationis personarum posse appellari, veluti si pars oppositorum non esse quem tutorem, non procuratorem, aut legitimo mandato carentem, non filium, & similia, vel e contra, tenent Gam. Lusit. decis. 159. num. 2. Pacian. de probation. lib. 1. e. 58. sub num. 47. Scacc. d. q. 17. limit. 6. memb. 7. num. 73. Salgado d. p. 2. e. 1. num. 47. vbi num. 55. subdit quod quando iudex interlocutor procuratorem esse, vel non esse legitimum, ab ista interlocutoria tanquam a grauamine irreparabili datur appellatio, & num. 57. resoluunt appellationem admittendam esse a declaratione iudicis, an quis sit haeres, vel non, vel an cum beneficio legis, seu inuentarij, vel sine ipso, & num. 60. idem dicit si iudex negauerit copiam actorum, & num. 61. si iudex pronunciat remittendum clericum ad suum iudicem ecclesiasticum, & remittatur, & num. 86. si iudex exceptionem recusatiosis contra se ipsum non admittat, & num. 117. vbi interlocutoria fertur super articulo, à quo pendet tota causa principalis, tangit factum principale, seu substantiam negotij principalis.
35. XV. A decreto denegationis copiae actorum, vel instrumentorum communium dari appellationem, resoluunt Duen. reg. 52. fallent. 5. Azeued. l. 3. tit. 18. lib. 4. noua recop. Aloyf. Ricc. d. resol. 405. vers. sextus, Salgado d. p. 2. cap. 1. num. 72.
36. Et cuius grauamen per appellationem à definitiua, & c.] Vide Menoch. de arbit. casu 490. num. 3. Decian. resp. 62. num. 21. vol. 5. Petr. Gregor. de appellat. lib. 2. e. 4. Surd. decis. 36. num. 13. Steph. Gratian. Marchia decis. 202. num. 5. Amar. Roder. de modo & forma videndi, seu examinandi processum, c. vlt. p. 1. num. 4. vers. verum tamen. Ludou. Miranda de ordine iudic. q. 30. art. 8. concl. 4. Ceuall. de cognit. per viam violentia gloss. 6. num. 10. & p. 2. q. 49. num. 1. Sigism. Scacc. d. quest. 17. limit. 47. num. 85.
37. Quod quidem verum esse, etiam si grauamen possit reparari, sed non ex toto, vel magna cum difficultate, scilicet prauidicio partis, tenent Duen. reg. 52. limit. 10. Surd. decis. 39. num. 14. & 15. Aloyf. Ricc. d. resol. 405. num. 2. & 3. Gonzal. d. gloss. 9. §. 1. in annot. num. 177. Sigism. Scacc. d. q. 17. limit. 47. num. 86. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 74. num. 12. & 13. & e. 77. num. 9. Bernard. Graue. ad practice. Camera Imper. lib. 1. concl. 129. num. 5. & 6. Hieron. Roder. in comp. quest. regul. resol. 10. num. 36.
38. Plures casus damni irreparabilis vide apud Ioseph. Ludou. Perusia decis. 83. Zerol. d. verb. appellatio, §. 6. Quarant. in summ. Bullarj verb. Archiepiscopi auctoritas e. 18. nu. 20. Surd. decis. 36. Gonzal. d. gloss. 9. §. 1. in annot. nu. 176. cum seqq. Ignat. del Villar in sylvia res. lib. 1. resp. 15. num. 6. Scacc. d. limit. 47. num. 150. cum multis seqq. Galet. in margarita cas. conscient. verb. appellatio 3. Steph. Gratian. discept. forens. cap. 77. Piafec. in praxi Episc. p. 2. e. 4. num. 100. cum seqq. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccles. resol. 405. per tot. in 2. edit. Salgado de prociat. Reg. p. 2. e. 1. Hier. Roder. in comp. regul. resol. 10. num. 35. cum seqq.
39. Ab his exceptantur causa, quae iuxta Canonias, & c.] Vide Piafec. in praxi Episc. p. 2. e. 4. num. 3. Franc. Leon. in thesaur. fori eccles. p. 2. cap. 1. num. 73. Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. decis. 273. num. 7. p. 4. late Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 188. cum multis seqq. Nicol. Garc. de benefic. p. 6. e. 3. à num. 6. Flores de Mena praes. concl. 54. num. 7. late Modern. d. p. 2. cap. 6. num. 13. cum seqq. metupsum d. p. 3. alleg. 81. nu. 10. Cause.

Causæ autem quæ juxta legitimæ sanctiones apud Sedem Apost. sunt tractandæ, referuntur per gloss. in e. quod translatio, de offic. deleg. & in gl. ult. e. ut debitus honor, de appell. Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 189. vbi inter eas enumerat causas exemptionum.

40. Vnde colligitur ex decreto Concilij in præsentem nihil imminutam esse auctoritatem Sedis Apostol. ideoque omnes causas, quæ à principio ex dispositione sacrorum Canonum, & legum ante dictum decretum poterant apud dictam Sedem cognosci, posse etiam hodie, hoc decreto non obstante, quia illud non fuit modis legitimis, quibus quis ex iuris dispositione fortitur forum, ut dixi d. p. 3. allegat. 81. num. 14. & ex declarat. S. Congreg. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 238. Ioan. Maria Nouar. d. concl. 54. num. 11. Modern. de process. Regia p. 2. cap. 17. num. 7. & de supplicat. ad Sanctissim. p. 2. c. 5. in princip. à num. 8.

41. Hinc etiam colligitur hoc decretum non habere locum in causis executivis vigore obligationum in forma Camera, aut litterarum Apost. per text. in e. dilecti, de foro comp. tenetur enim sic obligatus etiam in prima instantia coram eodem respondere, nec potest opponere exceptionem fori declinatoriam, nec iudicis incompetentiæ Mandos. de in lib. q. 93. num. 5. Marc. Anton. de Amatis de eis. 81. num. 2. Surd. cons. 180. num. 13. Zach. de obligat. Cameral. q. 7. num. 26. qui loquitur de clerico. Ratio est, quia Auditor Camere tanquam expressè delegatus ad hanc similitudine causarum generalitatem, omnibus est iudex competens, ex quo fit à Papa delegatus, Massa ad form. Camera, q. 1. p. 2. num. 3. & 4. Vestri in pract. lib. 2. c. 4. num. 4. & 6. Erasim. à Cochier de iurisdic. ord. in exemptor. p. 2. q. 46. n. 7. & illi expressissimè inter alia causarum genera demandatur executio obligationum in forma Camera, ut testatur Gallef. de obligat. Camer. q. 7. num. 3. & Papa inhibet quibuscunque iudicibus, & personis, etiam si Cardinales fuerint, sub penis, si se in obligatione Camerali intromittant, Paulus V. constit. 20. incip. Eximia, §. 33. sub dat. Romæ apud S. Marcum Kal. Octobr. 1606.

42. Hinc quoque colligitur ratione celebrati contractus, vel dicti commissi posse quem in prima instantia cognoscere, quamvis non sit loci Ordinarius, refert decusum Franc. Leo in thesaur. fori eccles. p. 2. c. 1. num. 75. Ego ipse in praxi exigendi pens. q. 6. n. 13. Et quamvis Doctores id communiter intelligant si contrahens in loco contractus reperitur per e. Romana §. contrahentes, de foro comp. de quo plures citavi Doctores in d. praxi q. 5. num. 2. tamen vbi ille solvere aliquid certo tempore & loco promiserit, & expressè proprii fori domicilio renuntiaverit, etiam si in loco contractus non inveniatur, poterit contra eum absentem iuxta formam suæ obligationis procedi per iudicem loci contractus, quoties de promissa solutione tractabitur, iuxta gloss. 2. in l. 1. ff. si quis in ius vocatus, quam celebratissimam dicit Couart. pract. c. 19. num. 5. in princ. & Gutier. de iuram. confirm. p. 3. c. 16. num. 4. & 5. sequitur D. Barbof. in l. 1. ff. de iudic. art. 3. num. 224. quod ante dixerant Dec. in c. 1. num. 65. de iudic. & ibi Alciat. num. 33. Alexand. consil. 39. num. 4. lib. 7. & infiniti propemodum, quos citavi in d. praxi q. 5. n. 3. Tota autem controuersia est in clerico contrahente, & expressè renuntiante proprio foro absque proprii Ordinarij consensu: Quidam Modern. de supplicat. ad Sanctissim. p. 2. c. 27. per totum, nervousè contendit, & pertinaciter defendit talem clericum, licet sine proprii Ordinarij consensu possit contrahere, & tacite proprio foro renuntiare ad effectum ut possit conveniri in loco contractus si in eo inveniatur, non posse tamen expressè proprio foro renuntiare, obligando se cum iuramento vel in loco contractus, vel in loco solutionis destinare respondere; & quamvis pro se aliquas adducat Doctorum auctoritates, si bene perpendantur materiam non attingunt, nec in nostris terminis loquuntur: nam contra illum expressè tenet D. Barbof. in l. 1. art. 3. num. 222. & in l. hares ab intest. §. 1. à num. 61. ff. de iudic. D. Mari. Cutell. in Codice legum Sicular. ad l. Petri 11. not. 7. num. 6. cum seq. pag. 298. & 299. nouissimè Carluual de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 1. q. 8. sect. 2. num. 1082. ibi. Qua tamen prædicta prima limitatio sic probata sublimi auctoritate primò ut Clericus etiam sine sui Superioris consensu possit provocare iurisdictionem iudicis ecclesiastici; &

videlicet si contrahat, vel, quod idem est, solutionem destinare, vel delinquat in territorio alterius, &c. & d. ibi 1. tit. 1. d. sp. 2. q. 8. sect. 6. num. 1252. pag. 514. ibi: Amplius autem est hæc resolutio ut procedat etiam si Clericus contrahens extra locum domicilij renuntiaverit foro sine sui Superioris licentia. &c. & reddit rationem, quia renunciatio ista nõ dat forum, sed corroborat forum contractus à iure constitutum in e. dilecti, de foro comp. vides ergo quod nulla sit differentia inter tacitam, vel expressam renunciationem.

Hinc etiam colligitur Clericum pupillum habentem causam in prima instantia coram Episcopo suffraganeo, vel alio inferiore, posse istorum forum declinare, & eligere forum in Romana Curia, non Metropolitanum, ex dispositione l. vnic. C. quando Imper. inter pap. & vni. non obstante hoc decreto, ut per Aldan. in combendic. canon. resolut. lib. 2. tit. 8. num. 15. vbi attestatur sic fuisse decusum in Baren. 1. Aprilis 1628. me citato in hoc loco Modern. d. p. 2. c. 31. num. 37. Quamvis decretum Concilij in præsentem nõ comprehendere miserabiles illas personas, de quibus in d. l. vnic. asserunt Ioan. Nouar. in praxi variar. fori sect. 3. q. 2. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 138. in fine. Hinc denique fit quod vbi ordinarij iudicis legitima adest probata reuocationis causa, hoc decretum locum non habet, Piafec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 4. num. 2. & 3. Steph. Gratian. distep. forens. tom. 5. cap. 837. à nu. 15. Modern. de supplicat. ad Sanctissim. p. 2. c. 5. §. 1. à num. 8.

In executione litterarum Apost. in quibus dantur executores, Ordinarios locorum se intromittere non posse etiam executioni auxilium præstando, resoluunt Bald. in c. 1. §. si facta, in fine, si de feudo fuerint controu. nu. 6. & Dec. in e. super eo. & ibi Felin. col. fin. vers. quare tertio, de presump. in terminis Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 239.

Causas possessionis beneficiorum referuatum Sedis Apostol. posse immediate ab Auditore Camere, seu alio delegato Apostol. cognosci declarauit Gregorius XIII. in Constitut. sua super declaratione litterarum Apostolicarum, & declaratione Concilij in præsentem, incip. Ad Romani Pontific. providentiam, sub dat. 10. Iulij 1574. quam refert Piafec. d. c. 4. num. 3. & sæpe fuisse decusum asserunt Franc. Leo d. c. 1. num. 76. & 77. Aloyf. Ricc. in praxi aurea. resolut. 339. Ego ipse d. alleg. 81. nu. 17. Narbona d. l. 59. gl. 1. nu. 192. adeo ut Nuntius Apost. nisi expressè habeat in mandatis de huiusmodi causis beneficiorum referuatorum (si beneficia valorem 24. ducatorum auri de Camera excedant) nec in prima, nec in secunda instantia cognoscere possit, ut per Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 2. proem. num. 61. Narbona loco proximè citato.

Causæ beneficiales quando litteræ sub plumbo expeditæ reperiuntur, & de litterarum Apost. intellectu tractatur etiam in prima instantia, per Signaturam iustitiæ in Curia committuntur, ea ratione, quia iudicare de viribus litterarum Apost. ad Romanæ Curia iudices, & in specie sacre Rotæ auditorio in ipsis versato, & non ad alios inferiores pertinet, refert decusum Garc. d. p. 6. c. 3. num. 8.

In beneficijs enim referuatis, seu affectis locum non habere hoc decretum, quia de ipsis in prima instantia, cognosci potest in Curia, asserunt Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 34. num. 113. & 117. Viuan. in praxi iurispatronat. lib. 14. cap. 1. nu. 83. in ult. impress. Salgado d. rom. 1. p. 2. c. 17. num. 34. & de supplicat. ad Sanctissim. p. 2. cap. 10. à princ. referunt decusum Gonzal. gloss. 52. num. 36. Garc. de benefice. p. 6. cap. 3. num. 7.

¶ Vel quas ex argenti, &c.] Quod Romanus Pont. omisso ordinario iudice in prima instantia possit specialiter alicui alteri committere, & auocare ab eo causam, adeo ut si quid post auocatum negotium actum à iudice ordinario, vel alio inferiore fuerit, ipso iure nullum reddatur, resoluunt VVamef. in cap. ut nostrum, num. 6. de appellat. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gl. 52. num. 7. Narbona d. l. 59. gl. 1. num. 195. & 196. vbi nu. 197. subdit nihil referre quod auocatio fuerit expressè facta, cum tacita sufficiat, latè Modern. d. p. 2. c. 6. à num. 14.

¶ Manu propria subscribendum.] Sufficere si supplicationes, & commissiones, super quibus Breuia conficiuntur, manu Papæ signata sint, licet ipsa Breuia Apost. manu

- manu Pontif. subscripta non sint, dicit bis à S. Congr. decem Narbon. d. l. 59. gl. 1. num. 204. plures citati à Moderno d. p. 2. c. 6. num. 18. & præcipue num. 44.
47. Ad hæc causa matrimoniales, &c. Vide Couar. de sponsal. p. 2. c. 8. §. 12. nu. 1. Sbroz de vicario Episcop. lib. 2. q. 4. in princ. Gnter. pract. lib. 3. q. 26. nu. 1. Soar. de Pace in pract. 29. 2. pralud. 1. n. 1. & 8. Gregor. Lop. l. 7. verb. à los Obispos tit. 10. p. 4. Franc. Leo in thesauro fori eccl. p. 2. c. 9. nu. 6. Paul. Fulc. de visitat. lib. 2. cap. 21. num. 9. Sanch. de matrimon. li. 3. disp. 29. num. 17. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori eccl. decif. 245. in 1. edit. alias resol. 215. in 2. edit. & p. 4. resol. 268. Seraphin. decif. 765. Franc. Molin. de ritu nupt. lib. 2. differ. 10. nu. 14. Rota apud Tambur. tom. 3. de iure Abbatum, in fine, decif. 39. & 41. ubi fuit resolutum quod quando Abbas habet iura Episcopalia, & proprium territorium, nec est dignitas in Cathedrali, non comprehenditur sub hoc decreto in his verbis, ad hæc causam matrimoniales, &c. met ipsum de officio. & potest. Episc. p. 3. alleg. 84. à princ.
48. Episcopum debere manuteneri in cognitione causarum matrimonialium, quamvis inferior alleger immemorabilem, donec de ea per tres sententias cognoscatur, ex decreto S. Congregationis censuit Rot. decif. 447. num. 1. p. 1. recent.
49. Et criminales, &c. Vide Salzed. ad Bernard. in pract. c. 3. litt. A. in nouiss. edit. Anguian. de legib. lib. 3. contron. 37. num. 69. Galganet. de iure publico, lib. 3. tit. 21. num. 2. & 3. Rot. decif. 447. p. 1. recent. & decif. 610. p. 2. etiam recent. ubi fuit dictum Episcopum habere non solum de iure, sed etiam vigore Conc. Trid. fundatam intentionem in cognitione causarum criminalium intra limites sue diocesis, & donec de contraria immemorabili discutitur, manutendum esse in sua possessione, ac proinde per Concil. in præfenti sublatam esse quadragenariam cum titulo, seu priuilegio.
50. Iudicare tamen posse huiusmodi criminales causas Abbates habentes iurisdictionem pleno iure spirituales, & temporales, resoluit Aloyf. Ricc. in decif. curia Archiep. Neapol. decif. 184. p. 4.
- Non Decani, Archidiaconi, & aliorum inferiorum iudicio, &c.] Etiam si essent exempti, intellexit Rota in Constantien. iurisdic. 29. Nouembris 1617. coram Ortembergo, & coram R. D. meo Cocino Decano inter eius impressas decif. 346. numer. 8.
51. Procedere in Decanis, & Archidiaconis, qui sunt in diocesi Episcoporum, non autem in illis, qui nullius diocesis sunt, refert decifum Aloyf. Ricc. in decif. curia Archiep. Neapol. p. 4. decif. 184. & censuit Rot. apud Mantie. decif. 102. num. 7. non loqui de Decanis, & Capitulo, sed de alijs inferioribus, qui habent iurisdictionem priuatiuè ad Episcopum de quo eadem Rot. decif. 447. nu. 5. p. 1. recent. Et eadem Rota apud Tamburin. d. 10. 3. decif. 44. num. 10. censuit Archidiaconum & Decanum habentes territorium separatum, & immemorabilem, posse cognoscere de causis matrimonialibus, & criminalibus.
52. Vnde causas matrimoniales, & criminales cognoscere spectat ad Episcopum etiam in Abbatibus exemptis, donec per tres sententias conformes, vel vnicam, que in rem iudicatam transferit, Abbatiam præfatam, ac loca illi subiecta, seu ab ea dependentia nullius diocesis esse constitit, tenet Sel. in select. canon. cap. 42. nu. 3. attestans ita fuisse decifum à Rota in Theatina Abbatia S. Ioannis in Venere 11. Septembris 1621. eadem Rota apud Tambur. in fine tom. 3. de iure Abbatum decif. 49. nu. 5. & decif. 60. & 62. & decif. 57. nu. 2. ubi per totam illam decisionem probat quod Prælatus inferior est manutendus in cognitione causarum civilium, matrimonialium, & criminalium, docto de priuilegio, & possessione aduersus Episcopum nitentem soli iuris assistentia: in decif. 60. apud eundem Tamburinum, tenet hoc esse intelligendum, nisi possessio sit infecta ex decreto irritanti, & quod decretum irritans inferunt in Concilio infestit titulum & possessionem.
53. Causarum matrimonialium, & criminalium cognitio ad Episcopum spectat, donec per alium prætendentem probetur immemorabilis, & quod sit nullus, vt per Sel. d. c. 42. n. 5. ubi asserit sic fuisse resolutum in nullius. sine consensu. 20. Augusti 1627.
54. Ex præscriptione enim immemorabilis, consuetudine,

vel priuilegio posse inferiores Episcopo quærere facultatem cognoscendi de causis matrimonialibus, & criminalibus, resoluit glossi. in c. litteras, de restit. spol. & in c. 1. de consang. & affin. Palat. in repe. c. per vestras notab. 2. §. 1. nu. 35. Couar. de sponsal. p. 2. c. 8. §. 12. num. 1. vers. verum; Nauarr. cons. 1. num. 5. de officio deleg. in antiquis consil. 3. eod. tit. in nouis, quia hoc decretum non fuit consuetudinem in qua sunt inferiores Prælati, si sit immemorabilis, vt referunt decifum, additio ad d. cons. 3. Nauarr. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gl. 33. num. 5.

Ex delegatione Papæ inferiorem Episcopo habere matrimonialium causarum cognitionem per c. proposuit, de probat. & c. ex litteris, de integ. restit. & c. 1. vt licet non contest. resoluit Couar. d. nu. 1. vers. est tamen, Rendina in promptuario recept. sentent. tom. 1. tit. 72. nu. 6. asserentes non solere Romanos Pontifices causas matrimoniales, nisi ex iusta causa alijs quàm Episcopis committere.

Abbatii nullius diocesis habenti in suos subditos omnem iurisdictionem competit cognoscere de causis criminalibus, & matrimonialibus suorum subditorum, vt decifum refert Narbona d. l. 59. gl. 1. n. 66. sit. 4. lib. 2. Recop.

Sed an Abbates Regulares habentes, vel non habentes territorium, comprehendantur sub dispositione huius vers. ad hæc, ad partes disputat Rota apud Tambur. post d. tom. 2. de iure Abbatum decif. 43. num. 5. cum segg. asserens tres Auditores sustinuisse non comprehendi, reliquis quidem duobus contradicentibus, ex ea ratione tres illi moti sunt, quia cum in hoc decreto exprimitur Decanus, & Archidiaconus, & postea subiiciatur, aut aliorum inferiorum iudicio, hoc intelligendum non est de alijs Dignitatibus Regularibus non subordinatis Episcopo, quia non eadem ratione sunt inferiores Episcopo, sicut Decanus, & Archidiaconus, cum habeant primam Dignitatem post Episcopalem, & dicantur in primo gradu Dignitatis constituti: deinde, quia dictio, aliorum, est simulum implicatiua, & infert omnimodam similitudinem ad expressa. Et respondet non obitare verba Concilij, sed Episcopi tantum examini, & iurisdictioni relinquuntur, ponderando particulam, tantum, quæ est taxatiua, quia illa intelligitur respectu Decani, Archidiaconi, & aliorum inferiorum secularium simulum, non autem respectu Abbatis, in sua Ecclesia sibi pleno iure subiecta habentis similem iurisdictionem cum Episcopo. Sed Episcopi tantum, &c.] Non comprehendi Abbates exemptos iurisdictionem quasi Episcopalem habentes sub nomine Episcopi, de quo in præfenti, resoluit nouissimè Aloyf. Ricc. p. 4. sua praxis resol. 271. Rot. coram R. D. meo Cocino Decano inter eius impressas decif. 346. num. 8. Ego ipse de appellatiua verb. utrinque iuris significat. appell. 89. num. 19. cum segg.

Vicarium Episcopi matrimonialium causarum cognitionem habere etiam ex generali Episcopi commissione per cap. 1. de frigidis, & malef. & c. ult. de cognat. spirit. probant Anton. Butr. num. 2. Abb. n. 4. Alex. de Neuo n. 5. in d. cap. ult. Couar. d. n. 1. vers. potest, Anton. Cuch. instit. maior. lib. 2. tit. 8. nu. 105. Sbroz de officio vicarij, lib. 2. quest. 44. in fine. Bertachin. in tract. de officio, lib. 4. p. 1. q. 20. num. 23. Salzed. in pract. c. 73. in fine, Gomez. in explicat. Bullæ c. 4. q. 3. n. 28. Ioan. Sanci in selectis disp. 50. n. 24. Sanch. d. lib. 3. disp. 29. n. 18. vers. secundo. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. c. 45. q. 2. Narbona de appell. à vicario vñ Episcopii p. 1. n. 201. Aloyf. Ricc. in d. praxi p. 4. resol. 270. Ego ipse d. alleg. 84. num. 3.

Contra Rebuff. in praxi benefice, tit. de forma vicariatus nu. 155. Petr. de Ledesma de matrimon. q. 45. artic. 1. puncto 3. dub. 4. Vgolin. de officio Episcopi c. 4. §. 7. num. 2. vers. nono, existimantes vicarium Episcopi causas matrimoniales tractare non posse sine speciali mandato.

Causas matrimoniales & criminales ex hoc decreto Decanis, Archidiaconis, & alijs inferioribus ademptas, Episcopique tantum examini ac iurisdictioni relinquendas, Sede Episcopali vacante à Capitulo cognoscet, & definiti posse resoluit in causis matrimonialibus per cap. vniuers. de eo qui duxit in matrim. Pavin. de officio. & potest. Capituli Sede vacante, p. 1. quest. 10. sub num. 8. Quarant. in sum. Bullar. verb. Capitulum Sede vacante, q. 5. Raguc. de voce Canonice in Capitulo, q. 39. num. 1. Aloyf. Ricc. in d. pra-

d. praxi p. 4. refol. 273. Ego ipse d. alleg. 84. num. 4. vbi ex alijs id intelligo in causis matrimonialibus ex ordinaria iurisdictione Episcopo competentibus, non autem in delegata, vel commissa illi, aut eius vicario, vt late ostendit in tract. de Canon. c. 42. num. 57. & in omnibus Aldan. d. loco n. 16. vbi addit vicario capitulari pertinere matrimoniales causas, non criminales in mandato generali, secus in speciali, & dicit ita fuisse decisum sub die 30. Maij 1602.

Coram quo pars verè paupertatem probauerit, &c.] Ergo si virtute appellationis emisse ad Curiam Romanam, vbi causa tractanda committitur, inhibitiõ emanauerit in causa matrimoniali contra pauperem, ea inuita & reclamante nec in secunda, nec in tertia instantia cogitur extra prouinciam litigare, vt per Modern. de supplicat. ad sanctissim. p. 2. cap. 31. à nu. 17. vbi extendit ad quamcunque miserabilem personam.

Et alimenta, & expensas litis, &c.] Vide Crescent. decis. 232. Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 853. in med.

Eoque negligentiam emisse ad Curiam Romanam, Episcopi circa id quod facere debet, deuolui iurisdictionem ad Archiepiscopum, tenent Felin. in cap. pastoralis, num. 6. de offic. ordin. Afflict. in cap. imperialem, §. praterea, num. 33. de prohib. feudi alien. per Feder. Marc. Anton. Genuens. in pract. Archiep. Neapol. c. 70. num. 4. Gamb. de offic. & potest. Legati à latere, lib. 2. tit. de var. ordin. nominib. num. 32. Quarant. in sum. Bullar. verb. Archiepiscopi auctoritas, vers. 10. auctoritas, in fine, lit. M. Ego ipse in collect. ad cap. pastoralis 11. num. 8. de offic. ordin. & late de offic. & potest. Episcopi, p. 1. tit. 4. de praesentia Archiep. à num. 19. secundum Lugdun. impress. vbi septem casus retero singulares, in quibus Archiepiscopus potest supplere negligentiam Episcopi.

Praterea si quis, &c.] Vide Farin. consil. 60. num. 3. & 4. Stephan. Gratian. discep. forens. c. 121. num. 15. Aloyf. Ricc. in decis. curia Archiep. Neapol. part. 4. decis. 334. num. 1. Giurba decis. 29. Nouar. in sing. iuris can. conclus. 7. Narbona l. 43. gloss. unica num. 5. tit. 25. li. 4. Recop. Rot. apud Farin. decis. 20. num. 1. & decis. 104. num. 1. & decis. 106. & seq. & decis. 198. & 657. in 1. collect. nouiss. alia p. 4. diuers.

Procedere in actis factis in partibus coram iudice delegato resoluit Stephan. Gratian. d. cap. 121. num. 18. cum seqq.

Et habere locum in quocunque iudice refert decisum Aloyf. Ricc. in collect. decis. p. 4. collect. 1356. Ecclesiastico tamen, & in causis tantum ecclesiasticis, vt censuit Rot. in Romana lignorum 23. Iunij 1603. coram Cardin. Sacrato, & in Romana vinea 19. Nouembris eiusdem anni, coram R. D. meo Coccino Decano, vbi refert ita fuisse à S. Congr. Concil. decisum, & in Inuolens. officus 30. Aprilis 1604. coram Penia, impressa per Marches. de commission. p. 2. pag. 539. num. 4. & in Romana fabrica 16. Ianuarij 1623. coram R. P. D. meo Pirouano, & in Romana Societatis officij seniorum mille 19. Iunij 1628. & in Romana vsusfructus 13. Marij eiusdem anni, coram eodem, & decis. 561. num. 1. 2. part. 1. recent. & coram Gregorio XV. decis. 508. num. 1. vbi Beltram. num. 15. & Coram Caua. decis. 67. num. 2. Stephan. Gratian. dict. cap. 121. num. 20. & seq.

Procedere etiam in causis profanis vententibus coram iudice ecclesiastico ex sententia S. Congr. Concil. firmavit Rot. in Loodien. dominij de Steuordia 3. Iulij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Coccino Decano, reprobata decis. 106. in princ. p. 4. diuers. in qua dictum fuerat Concilium in praesenti, habere etiam locum in profanis, prout è conuerso dispositio Concilij intrat in omnibus causis ecclesiasticis vententibus coram quocunque iudice etiam nõ Episcopo, licet verba Concilij videantur sonare in causis vententibus coram Episcopo, Coccin. decis. 274. num. 3. Rot. in d. Loodien.

In casibus à iure permixtis appellauerit, &c.] Transportare acta prioris instantie ex dispositione Concilij in praesenti spectare ad eum, qui appellauit, tenuit Rot. penes Caua. decis. 43. num. 1. vbi num. 2. subdit quod transportare acta coram ultimo iudice, qui priorem sententiam reuocauit, tenetur appellans; sed non acta facta in priori instantia. Refert Narbona dict. l. 59. gloss. 1. numero 92. facram Cong. censuisse teneri eum, qui appellauit, vel ob lapsum biennium causam ab Ordinario auocauit

Barbos. Collect. in Concil. Triad.

vigore huius Decreti, transferre non solum acta gesta coram Ordinario, à quo appellauit, vel causam auocauit, sed & alia omnia, si quae occasione eiusdem causae coram alio iudice gesta fuerint; & subdit ab eadem sacra Cong. pariter fuisse decisum, posse Iudicem appellationis iubere sibi originalia exhiberi, quatenus de fide exempli sit dubius.

Teneatur acta omnia, &c.] Actorum transportationem iuxta hoc decretum esse de forma quando causet ecclesiastica, solumque in ea illud locum habere censuit Rot. decis. 56. num. 12. & decis. 561. num. 1. 2. part. 1. recent. & decis. 268. num. 3. inter impressa per Farin. post lib. 2. consil. & decis. 121. num. 3. apud Pacific. de Saluiano interdicto, & in Inuolens. officus coram Penia impressa per Marches. de commission. p. 2. pag. 539. vbi etiam fuit dictum procedere hanc resolutionem, etiam si ageretur de causa prophana coram iudice ecclesiastico. Et quod hoc Decretum non comprehendit causas prophanas per appellationem ad Iudicem ecclesiasticum delatas, refert decimum Narbona d. l. 59. gloss. 1. nu. 93. Et in puncto quod dispositio Concilij in praesenti non habeat locum in causis prophanis, & fori secularis, sed solum in causis fori ecclesiastici, iuxta declarationem sacre Congreg. censuit Rota decis. 278. num. 2. apud Farinac. part. 2. in posthum. & decis. 577. num. 3. ead. part. 2.

Et quod huiusmodi transportatio necessaria sit in causa beneficii firmavit Rota in Neapol. domus 14. Martij 1625. coram R. P. D. meo Pirouano, cuius memini Ego ipse in tract. de officio & potestate Parochi, cap. 29. num. 25. vbi subdidi id videri conforme Iuri communi, quia non visis actis integris sententia dicitur nulla tanquam lata sine causae cognitione, l. propter. §. & si quidem, vbi Bart. num. 6. C. de iudic.

Acta transportanda in fluere debent in causam, aliàs si non respiciant merita illius, ita quod iudex non possit ex eis instrui de iustitia, vel iniustitia sententiae, non est necessaria illorum transportatio, vt censuit Rota d. decis. 278. num. 3. vbi num. 4. subdit quod actorum transportatio non est facienda, quando causa est diuersa, & num. 5. asserit causas dici diuersas quando concurrunt diuersitas personarum rei, & actoris. Transportari non debent nisi acta sententiae, à qua fuit appellatum, & quae petitur reuocari, Rota decis. 341. num. 3. post consilia Farinac. & coram Duran. decis. 116. num. 1. vbi num. 2. subdit quod acta irrelevantia non sunt transportanda.

Et non solum acta debent, vt supra, integre transportari, sed etiam legitime, nempe ab actuario, vel successore in officio cum compulsiua & partis citatione, prout requiritur. Rot. decis. 1. de fide instr. in nouis, Mohed. decis. 8. eodem tit. & coram Gregorio XV. decis. 469. num. 4. & fuit dictum in Toleran. spolijs 3. Iulij 1623. coram R. P. D. meo Nauarro, & in Feretrana Parochialis 22. Maij 1628. coram Card. Virili: & in puncto de processu extracto ab alio notario quam actuario, vel successore in officio, fuit etiam dictum in Algaren. dismembrationis 5. Iunij 1617. coram bona mem. Remboldo, prout refert & sequitur Beltramin. in annot. ad decis. 59. Gregorij XV. num. 9. Processus extractus à notario actuario censetur esse in forma probanti, & originali absque alia partis citatione, & Iudicis auctoritate, vt ex multis Rotae decisionibus probat Theodof. de Rubeis in singularibus Rota part. 2. verb. processus, §. secundo, pag. 84.

Vnde sententiam latam à iudice appellationis non transportatis actis esse nullam tenet Aloyf. Ricc. in decis. Curia Archiep. Neapol. p. 4. decis. 143. & censuit Rot. apud Mantica. decis. 170. & decis. 197. num. 1.

Et gesta actis diminutis & dismembratis esse nulla tenet Campan. in diuers. iuris Canonice. rub. 11. cap. 13. sub num. 314. vers. & si non integraliter exportauerit, quem refert Salgado de protecl. Regia part. 1. cap. 2. §. 2. num. 2.

Actorum tamen transportationem omisam non vitare sententiam quando non sunt transportata acta, verbaliter tantum producta, censuit Rot. decis. 561. numero 10. part. 1. recent. Nec quando non sunt transportata iura producta parte non citata, vel extra terminos citationis, quia tunc non dicitur de actis, ead. Rot. d. decis. 561.

Ee num. 11.

65.

108.

66.

67.

67.

67.

68.

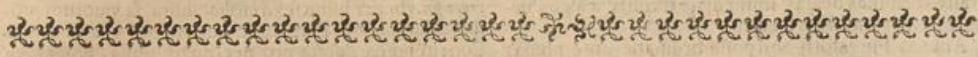
69.

70.

- num. 11, vel quando sine illis actis omissis sententia iustificari potest, ead. Rot. d. decif. 561. num. 12.
71. Processus si formatus fuerit in diuersa causa, illius transportationem non esse necessariam censuit Rot. in Albanen. successione 20. Maij 1602. coram Gregorio XV. inter eius decisiones impressas decif. 55. & in Vrbinaten. iurisdictionis 1. Julij 1619. coram bona mem. Buratto, decif. 413. num. 4. vbi etiam fuit dictum quod Concilium noluit obligare ad transportationem actorum, quæ superflua sunt, & citat Seraphim, decif. 524. Et quod in Rota sapius fuit resolutum quod acta diuersæ causæ, & iudicij non sunt transportanda nec de iure, nec ex dispositione Sacri Concilij Trident. probat cum multis decisionibus Theodos. Rubens in singular. Rota part. 2. verb. acta §. 2. vbi addit hoc locum habere etiam si acta illius iudicij multum conferant ad causam, de qua agitur, & in §. 3. subdit Rotam sepe sensisse quod actorum transportatio primæ instantiæ non sit necessaria quando inchoatur nouum iudicium, & processus, prout in prima.
72. Actorum irrelevantium excusare à transportatione firmavit Rot. in Imolen. assictus 20. Aprilis 1604. coram Penia, & decif. 564. num. 4. & 5. part. 2. recent. & coram bona mem. Buratto d. decif. 413. num. 4. Cuius tamen contrarium videtur tenuisse eandem Rot. decif. 104. num. 1. part. 4. diuers. & in Leodien. domini de Steuordia 3. Julij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Cocchino Decano, in qua fuit dictum sententiam latam in causa Ecclesiastica non transportatis omnibus actis etiam irrelevantibus, esse nullam. Sed Theodos. Rubens dict. verb. Acta §. 4. & 5. ait quod Rota excusat ex capite irrelevantie non transportationem actus irrelevantis, & ex eo aliàs censuit intrare arbitrium pro sanatione nullitatis non transportationis actorum, nec præsumitur quod lex exposcens actorum transportationem intellexerit de superfluis, & non relevantibus.
73. In causis verò profanis hec procedatur actis non integre transportatis, si acta, quæ deficiunt, non sunt relevantia, ad inferendum quod iudex iustitiam fecerit, sententia non est nulla, sed solum debet superferri donec acta omnia videantur, & ideo sufficit quod remaneat iustificata ex noua transportatione, Achil. decif. 7. de sentent. & re iudic. Rot. in d. Leodien. domini, & in dictis Romana Societatis officij, & in Romana usufructus coram R. P. D. meo Pirouano, & in Auenionen. bonorum 22. Maij 1616. coram R. P. D. Duran.
74. Acta in dubio præsumi integre transportata non semel censuit Rot. & signanter apud Farin. post lib. 2. consil. decif. 116. num. 1. & decif. 143. num. 1. & decif. 144. num. 1. & part. 2. in posthumis Farin. decif. 635. num. 1. & in Algaron. dismembrationis 4. Decembr. 1617. coram bona mem. Rembolado, & in Albinganen. capella 27. Ianuarij 1623. coram R. P. D. meo Nauarro, & in Auenionen. bonorum 22. Maij 1626. coram R. P. D. Duran. & in Feretrana Parochialis 22. Maij 1628. coram Cardin. Virili, & in Tullon. reformationis 18. Iulij 1629. coram R. P. D. Dunoetto, & in Leodien. castorum 4. Iulij eiusdem anni coram R. P. D. Motmano, Gregor. XV. decif. 59. num. 1. & decif. 118. num. 3. Caualer. decif. 43. num. 3. & decif. 335. num. 1. & decif. 572. num. 7. Buratt. decif. 113. num. 1. Stephan. Gratian. discept. forens. cap. 121. num. 28. Marefcot. var. lib. 2. cap. 43. num. 6. Giurba decif. 29. num. 2. Salgado d. part. 1. cap. 2. §. 2. num. 9. vbi num. 10. post Marefcot. & Giurba, citatis locis, ac Sigism. Scacc. de appellat. quest. 20. num. 15. subdit hoc adeo verum esse, vt asserenti acta non esse integra, sed diminuta, incumbat onus probandi, plures alias Rotæ decisiones citat Theodos. de Rubens in sing. Rota p. 2. verb. Acta §. 1.
75. Notario attestanti de integra transportatione, seu non extare alia acta, credi censuit Rot. post lib. 2. consil. Farin. decif. 144. num. 5. & in Bracharen. Parochialis 29. Ianuarij 1610. coram bona mem. Cardin. Sacrato, vbi etiam fuit dictum sufficere quod Notarius attestaretur simpliciter se fideliter extraxisse. Rota decif. 379. num. 6. apud Farin p. 2. in posth.
76. Appellatus si occultauit processum, vel impedimentum præstitit vt compulsatus, & transportatio non ferret, in eius præiudicium habetur pro compulsato, & transportato, & iudex appellationis potest appellatorem absolvere, & acta geita in prima instantia annullare, & irritare, ita refert decifum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 27. nu. 41. sic etiam acta habentur pro transportatis itante impedimento per recursum ad Curiam secularem, Rota decif. 751. num. 2. p. 2. recentior. Theodos. de Rubens in singular. Rota part. 2. verb. acta §. 1. pag. 17. in princ.
- Acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogitur, nisi probabili aliqua falsitatis causa & suspicio incidat, quæ iudicialiter obijciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad Ordinarium vt in suo archiuo conferuentur, ita Sel. d. cap. 42. num. 10. referens sic fuisse decifum sub die 16. Octobris 1600.
77. Coram Episcopo gesta.] Procedere in omnibus causis Ecclesiasticis vertentibus coram quocunque iudice, etiam non Episcopo censuit Rot. in Leodien. domini de Steuordia 3. Julij 1623. coram Reuerendissimo D. meo Cocchino Decano, & inter eius impressas decif. 274. num. 3.
78. Expensis suis.] Obstare videtur alius locus sup. sess. 13. de reformat. cap. 3. vbi saltem in criminalibus causis iubentur gratis ipsi appellanti exhiberi acta omnia intra triginta dies, quia intelligitur respectu iudicis à quo appellatur, & à quo acta petuntur, vt ita sit sensus iudicem ipsum nihil posse postulare, nec recipere pro illa actorum exhibitione, sed gratis teneri quantum est in se illa exhibere, interim tamen expensæ, quæ factæ fuerint in transcribendis actis in itinere ad iudicem ad quem pro labore, & salario scribæ ab appellante soluendæ sunt, prout huiusmodi capitula reducit ad concordiam Soar. de Pace in pract. tom. 2. part. 5. cap. vnic. num. 7. Aloyf. Ricc. in decif. Curia Archiep. Neapol. decif. 334. num. 2. part. 4. Nouar. in singular. iuris Canonie conclus. 8.
79. Notarius tribunalis Ecclesiastici tenetur in copia actorum tradere sententiam absque eo quod soluatur sportula, attento vsu Tribunalium dictæ ciuitatis non soluendi sportulas tempore, quo feruntur sententiæ, poterit tamen agere postea ad solutionem sportularum, iuxta tamen consuetudinem, vt per Sel. dict. cap. 42. num. 13. vbi refert ita fuisse decifum in Taurinen. 7. Septembris 1630.
80. Non obstantibus quoad omnia superscripta priuilegijs, indultis, concordijs, &c.] Hoc decretum omnino sustulit quadragenariam cum titulo, seu priuilegio, asserit Sel. d. cap. 42. num. 14. vbi refert ita decifum in Theatina 22. Iulij 1613.
81. Per hoc decretum non esse sublatas concordias confirmatas à Sede Apostol. ex certa sententia, secus si in forma communi, tenet Sel. citato loco, attestans ita fuisse resolutum in Lucerina 13. Ianuarij 1629.
82. Concordiæ confirmationem obtentam ad instantiam vnus patris non esse ex certa sententia, & cum causæ cognitione ad hoc, vt sublata non sit hoc decreto, quod non sustulit concordias à Sede Apost. confirmatas, ex certa sententia, & cum causæ cognitione, dicit decifum Sel. d. loco.
83. Non videtur tollere sententiæ, & res iudicatas, cum de illis non faciat mentionem Seraphim. decif. 712. num. 5. Narbona d. l. 59. gloss. 1. num. 241. tit. 4. lib. 2. Recop. & quoad sufficit vna sententia, quæ transitum fecit in rem iudicatam, quæ æquipollet tribus conformibus, vt in his terminis à Sacra Congreg. decifum refert Rota decif. 581. nu. 2. in fine, apud Farin. par. 2. in posthum.
84. Sustulit tamen res iudicatas, quæ innituntur priuilegijs ante Concil. obtentis, quia sententia cum innitatur priuilegio, non dat plus roboris priuilegio, quam de se habeat, sed solum imponit finem liti, ita refert decifum Garc. de benefic. part. 3. cap. 2. num. 211.
85. Et alijs quibuscunque consuetudinibus.] Sub hoc decreto non comprehenduntur immemorabiles consuetudines referunt decifum Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 33. num. 5. Stephan. Gratian. discept. forens. capitulo 492. numer. 6. Narbona de appellat. à Vicario ad Episcopum. fundament. 3. num. 10. in fine, alter Narbona frater l. 59. gloss. 1. numer. 240. tit. 4. lib. 2. Recopil. Modern. de supplicat. ad Sanctiss. part. 2. cap. 4. num. 44. & de process. Regia part. 1. c. 1. pral. 3. nu. 154.

Ego ipse allegat 84. num. 5. in fine, & censuit Rot. dicta decis. 581. num. 1. apud Farin. part. 2. in posthum. ubi ait iuxta declarationem sacre Congreg. sub die 6. Junij 1601. immemorabilem non esse sublatam per dispositionem Concilij in presenti, & in Thaurina iurisdictionis 5. Decembris 1614. coram Reuerendissimo D. meo Cocino, impressa per Farin. decis. 610. num. 1. part. 2. recent. & in Mariscen. iurisdictionis 26. Aprilis 1609. coram bona mem. Patriarcha Manzanedo, impressa per eundem Farin. decis. 248. num. 1. part. 2. recent. ubi asserit S. Congregationem Concil. censuisse hoc decretum non excludere immemorabilem, sed donec de

illa constiterit per tres sententias conformes, non inferriorem, sed diocesannm Episcopum debere interim huiusmodi causas cognoscere, & num. 2. censuit immemorabilem debere probari cum requisitis, de quibus in gloss. sup. cap. 1. de prescrip. lib. 6. videlicet per testes deponentes de visu per quadraginta annos ante litem mota, & habentes congruam aetatem, qualis est annorum 54. refert Ludovic. à Saravia in tract. de iurisdic. Adiutorum quest. 24. num. 26. vers. illud. Et non tolli consuetudines futuras, sed præteritas tantum, resoluit Anguian. de legibus lib. 2. controu. 20. num. 21.

S E S S I O X X V.

Decretum de Purgatorio.

- 1 Doctores de Purgatorio agentes,
- 2 Purgatorij locus.
- 3 Anima quas penas in Purgatorio patiantur.
- 4 Anima Purgatorij non possunt ordinari ante pæ-

nas omnino persolutas ad tempus inde exire.
 5 Purgatorij pœnarum duratio non est equalis in omnibus animabus, quæ ibi purgantur.

CVM Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in sacris Concilijs, & nonissimè in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs, potissimum verò acceptabilis altaris sacrificio iuari, præcipit sancta Synodus Episcopis, vt sanam de Purgatorio doctrinam, à sanctis Patribus, & sacris Concilijs traditam à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & vbique prædicari, diligenter studeant. Apud rudem verò plebem difficiliore, ac subtiliores quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, euulgari, ac tractari non permittant. Ea verò, quæ ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tanquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, vt fidelium viuorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, elemosynæ aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro alijs fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesiæ instituta piè, & deuote fiant, & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctoriè, sed à Sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & alijs, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accuratè persoluantur.

4 Sess. 6. can. 30. sup. sess. 22. cap. 2. & can. 3.

Vide Alphons. Alvarez Guerreiro in speculo iuris Pontific. cap. de Purgatorio, pag. mibi 199. Castro aduersus hæreses verb. Purgatorium, Domin. Sot. in 4. dist. 19. quest. 3. Petr. Sot. de insti. sacerdot. lib. 1. cap. 2. de Purgatorio, Theodor. Peltan. in tract. de Purgatorio, Cardin. Bellarm. in suis conuouers. Catholic. ubi de Purgatorio, Cordub. lib. 1. quest. 9. de indulgent. Gregor. de Valent. tom. 4. disput. 11. de locis, seu receptaculis animarum post mortem quest. 1. punct. 1. Nicol. Diaz en el tratado del iuizio final e 6. §. 2. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Purgatorium, Soar. tom. 4. de penitent. disput. 45. sect. 1. Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. quest. 44. art. 1. Agid. de ConincK de Sacrament. & censur. tom. 2. disput. 11. Martin. Carrillo en la explicacion de la Bulla de los defuntos, in princip. Homobon. de Bonis de examine Eccles. tract. 3. quest. 61. cum seq. Fernandez in examine Theolog. moral. part. 3. cap. 8. de Purgatorio, Iul. Lauer. de Iubileo & indulgent. p. 2. cap. 29. Hieron. Roderic. in compendio quest. regul. resol. 122. Illustriss. D. Roderic. à Cunha in comment. ad cap. qualis 4. & seq. dist. 25. Trullench in exposit. Bullæ defunctorum lib. 4. dub. 2. nouissimè Bartholom. à S. Faust. in tract. de quatuor animarum receptaculis, nempe purgatorio, limbo, inferno, & paradiso, lib. 5.

sto d. lib. 5. de quatuor animarum receptaculis quest. 2. ubi dicit quòd licet Purgatorium secundum legem communem, & ordinariam Dei in visceribus terræ sit, non tamen semper animæ in isto communi loco purgantur, quia interdum secundum legem particularem, seu dispensationem diuinam diuersis in locis nonnulli puniti esse leguntur.

Quas pœnas animæ in Purgatorio patiantur, differunt Petr. Sot. d. lect. 2. de Purgator. Angles in floribus theologicar. q. part. 1. quest. 4. de Purgat. Ioan. Iafen. de fidelium animarum Purgator. lib. 1. cap. 2. Vinald. in candel. aureo part. 1. ubi de Purgatorio num. 8. Cardin. Bellarm. d. lib. 2. de Purgator. cap. 16. cum quatuor seqq. Valent. d. disput. 11. quest. 1. puncto 2. Soar. d. lect. tom. 4. disput. 46. sect. 1. & 2. Martin. Carrillo d. tract. part. 1. cap. 3. Agid. de ConincK d. disput. 11. dub. 3. num. 19. cum seqq. Homobon. de Bonis d. tract. 3. cap. 7. quest. 62. Trullench in exposit. Bullæ defunctor. lib. 4. dub. 3. Bartholom. à S. Faust. d. lib. 5. de quatuor receptaculis animarum quest. 3. ubi dicit animas Purgatorij duplicem pati pœnam, nempe pœnam damni, & pœnam sensus, & q. 4. dicit pœnam damni in Purgatorio esse maximam pœnam, & minorem penam sensus Purgatorij acerbiorē esse maxima pœna huius vitæ, & quest. 7. refert animas, quæ sunt in Purgatorio, non æqualiter ab igne torqueri, sed vnamquæque plus vel minus intensius puniri, & q. 9. tenet nullā animam ex Purgatorio omni liberari donec sit plene purgata, nullamque ibi torqueri ultra diem iudicij generalis, & quest. 11. affirmat omnes animas, quæ in Purgatorio sunt, habere certitudinem suæ salutis, & quest. 12. probat animas, quæ sunt in Purgatorio, non posse aliquid mereri, vel demereri, & quest. 16. contra Be-

2. De loco Purgatorij vide Bellarm. d. lib. 2. de Purgatorio cap. 6. Henriq. de sine hominis cap. 25. §. 3. Valent. d. quest. 1. puncto 2. Soar. d. tom. 4. de penitent. disput. 45. sect. 2. ex num. 3. Martin. Carrill. d. tract. p. 1. cap. 2. Benzou. de Iubileo, lib. 2. cap. 27. Agid. de ConincK d. tom. 2. disput. 11. dub. 2. num. 17. cum seqq. Fernandez d. cap. 8. §. 1. numer. 3. & 4. Illustriss. D. Roderic. à Cunha in comment. ad cap. qui in aliud num. 2. dist. 25. qui asserunt locum Purgatorij esse infra viscera terræ inferno ipsi vicinum. Bartholom. à S. Faust. Barbof. Collect. in Concil. Trid.

Ec 2 dam,